

въ поминалъ червешъ кунтушъ, съ почернѣле златни ширите, левѣше врьвъ, цалуваше лобѣтъ, притискаше го до сръдцето и тогава го туряше въ уста. Соколытъ, който висѣше подъ кѣшката въ златенъ кафезъ, и той бѣ зритель; извѣдъ си на странъ клюнѣтъ, дигнахъ кракъ и гледа народѣтъ съ внимание. Но народѣтъ отведиждъ заглѣчъ и отсѣдъ се расчу: „Водѣтъ ги, водѣтъ казацитѣ!“

Водѣхъ ги гологлави, съ дълги перчиме; брадѣтъ нмъ бѣхъ пуснати. Тѣ врьвѣхъ не боязливо, не навѣсено, но съ една тиха гордостъ; дрѣхитѣ нмъ отъ екѣпо сукно, бѣхъ се износили и махахъ се на тѣхъ вехти дрипи; тѣ не гледахъ на народѣтъ и не кланяхъ се. Напрѣдъ врьвѣше Остапъ.

Какво почувствува стари Тарасъ, кога видѣ Остана? Какво му бѣ сръдцето тогава! Той гледаше на него изъ народа и не испустна ни едно негово движение. Приведохъ ги на лобното мѣсто. Остапъ застана. Той пръвъ трѣбваше да испие тая горчива чаша. Той погледна на своитѣ другаре, подигна ръка нагоре и проговори високо: „Дай Боже, да не чуѣтъ ни единъ отъ нечестивитѣ еретици, които стоѣтъ тука, какъ се мѣчи християнинъ! и ни единъ отъ насъ да не продума ни една дума!“ Слѣдъ тия думи пристѣпи до ешафотѣтъ.

„Харно, синко харно!“ рече си тихомъ Булба и наведе надолу побѣлѣла глава.

Джелатинѣтъ му смѣкна вехтитѣ дрипи; ръцѣтъ и краката му увръзахъ въ штрекла, нарочно за това направени и... Нема да описваме предъ читателятъ ония адски мѣки, отъ които се смутява душата и пастрѣхва косата на човѣка. Тѣ бѣхъ плодъ на тогавашний дѣбелъ, свирѣпъ вѣкъ, когато човѣкъ живѣеше само съ крѣвави воински подвизи и въ тоя животъ бѣ калена душата му, та не знаѣше човѣчество. Малцина пѣкони се противѣхъ на тия страшни наказания, но нѣ-пусто. И кралятъ и много рицаре, съ просвѣтенъ умъ и души, доказвахъ, че такива жестоки наказания могатъ само да распалятъ мѣштение въ казацитѣ... Но властта на краля и умнитѣ мнѣния не бѣхъ нищо прѣдъ тогавашнитѣ, неуредби и непокорната воли на магнатѣтъ, които съ своята лудостъ и непрозорливостъ, съ дѣтниското си самолюбие и гордостъ, направихъ сеймѣтъ сатира на едно правление. Остапъ трѣпѣше мѣкитѣ, като исполнихъ. Не чу се ни викъ, ни охкане даже и тогава, когато зехъ да му пребиватъ коститѣ на ръцѣтъ